

Megjelen: hetenkint egyszer, csütörtökön.

A szerkesztő lakása: Pestvárosánál 6-ik szám alatt.

Előfizetési feltételek: Egész évre 6 ft. | Félévre 3 ft. | Negyed évre 1 ft. 50 kr.

Hirdetések és mellékletek — utóbbiak a kincstári illetékekkel együtt 1 ft. 50 krral számítva — minden nyelven fölvetetnek a kiadó hivatalban. Kérjük az ígatási díjakat az ígatmányokkal együtt legelőbb szerda reggeli 10 óráig beküldeni, mivel azok különben tekintetbe nem vétethetnek.

Hirdetések díjai: a háromhasábos petisor első hirdetésénél 4 kr., többszörinél 3 kr. Kincstári illeték minden egyes beigatásért 30 kr. Kiadóhivatal: Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája Nagy-Beszkereken, hova az előfizetési pénzek és ígatási díjak küldendők.

N.-Beszkerek, 1876. Jan. 26.

A közigazgatási bizottságról szóló törvényjavaslat a képviselőház részéről némi módosításokkal elfogadtatván, néhány nap múlva a felsőház elébe kerül, és tudván azt, hogy a szabadelvű párt a főrendiházban is jelentékeny többséggel rendelkezik, nem kétekedhetünk, hogy ezen javaslat ott is elfogadtatván és a legfelsőbb szentesítéssel ellátatván, nem sokára törvény erejével fog bírni, a midőn aztán már „nem felette, hanem szerinte kell mondani ítéletet“, ha ezen javaslat mint törvény életbe lépett, akkor már csak azt kell várnunk, hogy a gyakorlat fog alapos választ adhatni azon kérdésre, vajjon a közigazgatási bizottság megfelelő-e céljának és valóban létrehozandja-e az összhangot a közigazgatásban? az elméleti viták e téren meddők lehetnek csak, mert egy magán- vagy büntető-jogi codexet megalkotni és egy országra alkalmazni lehet mihelyt az oly elvekre van fektetve, melyek a tudomány által az egész mivel világban helyesekül elismertetnek, de egészen más egy oly codificationalis mű, melynek célja a nemzet életéből kifejtett intézmények fenntartása ezeknek csak részben módosítása, hogy ne mondjuk modernizálása mellett — nem tabula rasat és aztán egy új rendszert alkotni, hanem a meglévő tényezők és a közvélemény tekintetbe vételével a régít javítani, egyily művet nem lehet az elmélet által felállított elvek szerint megírni, hanem meg kell várni míg annak életrevalósága felett a gyakorlat határoz. Részünkről — a közigazgatási bizottságtól — nem várjuk azt, hogy közigazgatásunkat egy varázsütéssel a tökélynek oly fokára emelend, mint a

milyent más előrehaladottabb nemzeteknél találunk, de minden esetre sok jót várunk tőle, várjuk pedig a közigazgatásban nagyobb összhangot, az állami közigazgatás és annak közegei ellen még mindig táplált bizalmatlanságnak elenyésztét, számtalan surlódásoknak, panaszoknak és visszaéléseknek megszűnését, és e helyen legyen szabad csak azon számtalan panaszokra emlékeztetnünk, a melyek az adóknak kivételése, beszedése, fizetési halasztások engedése és elemi csapások alkalmából adóleírások tekintetében előfordulnak és egyuttal oda utalunk azon kiterjedt hatáskörre, melyet ezen ügyekben a törvény a közigazgatási bizottságra ruház; de a közigazgatási bizottságtól és annak közvetítése által várjuk még az eddiginél hatályosabb ellenőrzést is úgy a kormány, valamint a kormányzotak részéről, mert a közigazgatási bizottságban az állam által kinevezett közegek azon választottakkal, kik a közönség bizodalját bírják egyuttal, együtt tanácskoznak és egyuttal kormányozván, ez által a leghatályosabb ellenőrzésre nyílik alkalom minden irányban, de sőt még igazságszolgáltatásunkra nézve is sok jót várunk a közigazgatási bizottságtól, miután annak a törvényjavaslat 39. §-a értelmében jogában áll a polgári, vagy büntetőjogi, vagy a törvénykezés tekintetében szükségesnek látszó és törvényhozás vagy rendelet útján eszközölhető intézkedések megtétele végett az igazságügyminiszterhez felterjesztést tenni.

A közigazgatási bizottság ellen a gyakorlat emberei részéről csak egy valóban figyelembe vehető ellenvetést halottunk és ez abban áll, hogy a szolgabíróknak a tulajdonképeni végrehajtó közegeknek, mint a kívül a javaslat szerint az

alispán, az adófelügyelő, a főmérnök, a tanfelügyelő, a főorvos rendelkezik annyi lesz a felsőbbsege, hogy utóljára semmit sem fog tenni, nehogy valamelyiket megbántsa, mert ennyi urnak szolgálni képes nem levén s előre láthatólag igen sokszor oly helyzetbe jutván, hogy ugyan egy időpontra kap terminust két-három feljebbvalójától, az összhangot úgy fogja csak helyreállíthatni, ha semmit sem tesz vagy pedig ha minden egyes esetben a közigazgatási bizottságtól kér tanácsot. Megvalljuk, hogy ezen aggályt mi nem oszthatjuk, mert eltekintve attól, hogy a gyakorlatban a dolog másként esik ki, mint azt a bíráló magának képzeli, nincs az a helyzet a melyhez az életben az ember magát alkalmazni ne tudná, s az ilyen képzelt egy időpontra megszabott teendők a gyakorlatban nem igen sokszor fordulnak elő és hogy az épen ne, vagy pedig legalább minél ritkábban forduljon elő, és egy mással ellenkezőben lévő rendelkezések ne tessenek a különböző szakok főnökei által, épen azért fognak ezek egyuttal ülésezni és ott már eleve elhárítani az akadályokat és netán bekövetkező surlódásokat; a szolgabíró teendői pedig a közigazgatási bizottság létrejötte következtében szaporodni nem fognak, mert az állami közigazgatás marad a mi volt s végtére is az állami közigazgatásnak majd minden ágában a végrehajtó közeg eddig is legnagyobb részben a szolgabíró volt az egész különbség az lesz, hogy a még eddig a szolgabíró p. o. adóügyekben az alispántól meghagyásokat a pénzügyigazgatáságtól adóhivataloktól és adóvégrehajtóktól megkereséseket kapott, a melyeket csak úgy kellett teljesítenie, mintha meghagyások lettek volna,

ezután adóügyekben nem 5-6 külömböző oldalról, hanem csak a közigazgatási bizottságtól illetőleg pedig a kir. adófelügyelőtől fogja venni a rendeleteket. A közigazgatási bizottságtól tehát — az előadottak szerint — közigazgatásunk javítására nézve sokat remélünk de nem mindent, nézetünk szerint az eddig előterjesztett reformtörvényjavaslatokat még többeknek kell követniök, részünkről szükségesnek tartanók még a tisztviselői képesítvény szabatos meghatározását oly módon, hogy a közigazgatási tisztviselőtől az általános miveltég megszerzésére szükséges tanulmányokon kívül még tanfolyam hallgatása és a fővárosban alakiandó szakbizottság előtt jó sikerrel kiállandó szigorlatok megkivántassanak, ezeken kívül még legalább két évi — megyei gyakornoki vagy szolgabírósegédi minőségben szerzett gyakorlat is, a választást tehát ennyiben mindenesetre korlátozva szeretnők látni, de sőt tovább mennénk és azt is ohajtanók, hogy a megyei ugynevezett columnalis és egyéb központi hivatalokra mint p. o. főjegyző főügyész árvaszéki elnök és ülnök és a kevesebb számra reducálendő s az előadói tiszttől felmentendő aljegyzők helyébe az előadói teendők ellátása céljából rendszeresítendő megyei tanácsosi állomásokra csak olyan tisztviselő választatassék meg a ki mint szolgabíró vagy más hasonló állásban bizonyos éveket töltött; ily intézkedés nézetünk szerint a választás hátrányainak correctivumát képezne és jelentékeny mérvben hozzá járulva közigazgatásunk javításához.

TÁRCA.

Levelek Adélhoz.

Toldy Istvántól.

I.

Asszonyom! Nagyobb öröm van a mennyországban egy megtért, mint kilencvenkilenc igaz felett. Ilyen megtért birka vagyok én is. Van szerencsém jelenteni, miszerint egy hét óta jó hazafi lettem. Hogy hát eddig mi voltam? Kérde ön? Mi voltam? Ah asszonyom, pirulok, mikor ki kelt mondom a legszegényetesebb dolgot, de őszinteség a hibát félig jóváteszi. Eddig asszonyom, hazaáruló voltam. Nemde borzasztó szó? Nem áll önnek minden haja ég felé, mikor egy ember nyíltan bevallja, hogy ő a legaljasabb bűnnek részese, hogy y őhazaáruló volt? még pedig tudtán kívül, mialatt jó hazafinak képzelte magát. Valóban, retentő dolog, a hatám is borsódzik belé, a visszagondolok ezeltől két hétre . . . ah! de most büszkén vallhatom be, hogy megtértem s a legjobb hazafivá lettem.

Nem lesz taán érdektelen, ha elmondom önnek, mikép ment végbe rajtam e gyors változás, sőt mások, kik még most is oly hazaárulók mint én voltam, ki tanulságot vonhatnak le soraimból.

A mult héten egy vidéki kis városba voltam hivatalos lába. Elmentem. A mulatság vígan folyt, táncoltunk sokat, s a csárdásban annyira elfáradtak legtöbben, hogy mire a tánczrenden álló egyetlen tremblantra került a sor, alig tánczolt három négy pár, ami azonban igen kellemes volt, legalább több helyük maradt a tánczolóknak.

A tremblant után egészen elfáradva bementem az étterembe s egy pohár punchot rendeltem magamnak. Alig foglaltam helyet, egy hosszú szakállos úr ült le szembe velem az asztalhoz, borozni, minden korty után lelkiismeretesen megsimogatván fehér vörös barna három színű szakállát.

Visávis-em egy ideig csak morfondirozott magában a la Petur bán, míg végre megszólított.

- Uraságod Pestről való.
- Igen.
- Jogász?
- Igen.
- Hm, hm.

A borozó úr elhallgatott, azonban öt perc múlva, fejté kezére támasztva ismét hozzám fordult.

— Uraságod is tánczolt az előbb czepperlit.

— Tánczoltam bizony, viszonzám nem minden színe nélkül a helykeségnek, sejteti kezdvén, hogy kívül van dolgom. Az ilyen dühönczöknek bátran, sőt kissé henczegeve kell felelnünk, különben kifognak rajtunk.

— Meg nem foghatom, hogy lehet magyar nadrágban czepperlit tánczolni.

- Volt ön a tereben?
- Voltam.
- Akkor láthatta. Magam is tánczoltam.
- Fájdalom! láttam.

A tarka szakállú hazafi ismét egy jót húzott poharából, fejét könyökére támasztá, szakállát megsimította, s szemét merően maga elé mereszté, mint egy valódi bús magyarhoz illik. Morfondirozott ismét vagy öt percig.

- S uraságod pesti jogász?
- De milyen!
- Hm, hm! pesti jogász!

Azután egy pohár borral nyakonötvén hazafiai fájdalmát, elkeseredett hangon felsohajta:

— Istenem! ki hitte volna, hogy e megyeház így meg lesz valaha fertőztetve! — Hm, hm!

Megjegyzendő, hogy a bál a megyeház termében tartott meg.

— Megfertőztetve? s mi által?

— Mi által? Kérdé ő mélabusan mosolygva, s e mosolyban annyi bájtalanság, felvilágosodatlanság, annyi valódi régi aszu hazafiság és annyi új bor volt, hogy önkénytelenül elmosolyodtam rajta.

— Ah értem már, viszonzám, ön tréfálni akar uram. Mondhatom, jól adta szerepét. Szerpét, mondom, mert azt csak nem akarja velem elhítenni, hogy amit mondott, komolyan mondta. Az nem lehet. Önnek oly, tiszteletreméltó külseje van, miszerint tisztesnek tartanám feltenni róla, hogy ily badar s nevetéges nézetei lehetnének. Valóban ön igen mulatságos. Különbön ajánlom magamat, megyek tánczolni. Örülök hogy volt szerencsém.

En bementem a tánczterembe, a tarka szakállú hazafi pedig ott maradt bora mellett, tovább morfondirozva.

A bálnak vége lett s én mentem haza aludni. Ön persze most azt hiszi, hogy egy végigvirasztott éj után jóízűt aludtam? — Jó is volna! Nyugodtan csak csendes lelkiismerettel alhatik az ember, az én nyugalmam pedig oda volt. — Egy félórát aludtam mindössze, és ekkor álomban egy rémséges kinézésű kísértetet láttam magam felé közeledni,

hol gyorsabban, hol lassabban, változtatva valzer és czepperli lépésekkel, arca sárga volt mint az irigység és rajta fekete barázdák, amelyben a halál tanyázott, és mellén egy collonrend díszelgett és ezen e szó csillogott véres betűkkel: „hazaáruló!“ . . . És ez alaknak oly borzasztó tekintete volt, hogy amint hozzám ért, kétségbeesetten felsikolték. Egyszerre alakatlan chaosszá folyt össze előttem minden; ezer és ezerféle gondolat szállta meg mehrajként agyamat. Fejem bódulni kezdett, s pillanat múlva minden oldalról számtalan apró ördög rohant rám, a szokásos szarvak helyett nemzeti színű tollas kucsmákkal fejiken, és megragadtak, ránczigtáltak jobbra balra, tüzes fogókkal csipkedtek, löfarkra kötöztek, megsütöttek, kúba hánytak, szét daraboltak, elevenen eltemettek, aztán kiástak ismét s ott hagyták a földön véreben . . . Végre összedehetem megmaradt erőmet, és ekkor saját szerű látvány tárult fel szemem előtt, mely szent borzadályllyal tölté el valómat. A tarka szakállú hazafi alakja jelent meg előttem, egyik kezében egy boros palackot tartva, s a másikat áldogol terjesztve felém, míg szája kenetes, profétai hangon kérde: „fogsz-e még valaha czepperlit tánczolni?“ — „Nem, soha!“ viszonzám kétségbeesve. „Esküdjél meg e flaskóra.“ — „Esküszöm!“

A tarkaszakállú hazafi eltűnt előttem, én pedig felébredék. Oh asszonyom! E rövid félóra alatt milyen más ember lett belőlem! Soha többé egyebet nem tánczolk csárdásnál. Hiába mondjátok nekem, hogy hazafiság nem a lábunkban van, hanem a lélekben, nem igaz; a lábunk is hazafiuinak kell lennie, most a láb alapja a testnek, s roz alapra nem lehet jót építeni; hiába nevezitek ezt olcsó hazafiságnak, nem úgy van; a valódi hazafiságnak minden apróságban nyilvánlatnia kell, mert kis dolgokból lesznek a nagyok, aztán ilyen szűk időben takarékosnak kell lenni az embernek, s azért élhet olcsó hazafisággal is. Ne beszéljete nekem civilizációról ésszerűségről; mondjátok bolondnak, nevessetek ki, azért mégis én leszek a jó hazafi, ti pedig a hazaárulók. Le a ceppetivel, valzerrel, collononnal! ezek mind aristokraták, nekünk csak demokraták kellene, a bas les aristocrats! Aki csárdáson kívül más tánczra emeli lábait, az hazaáruló, azt nem bűn megölni, hanem szent kötelesség, rajta, üssétek agyon úton útfélen mindazt, ki czepperlit vagy valzer mer tánczolni, vágjátok le fejeiket, hozzátok el nekem, kaptok minden főért egy pohár bort. A hazza az örvény szélén áll, s amig egy magyar lesz a világon, aki valzer tánczol, a hon nem lesz megmenve;

egy czepperli lépés letaszíthatja az örvénybe. Halál a valzer tánczolókra! halál! halál!

Nem képzelheti ön asszonyom, mily kijes boldogságban úszom, mióta megtértem. Azon öntudat, hogy most valódi jó hazafi lett belőlem, végtelen elégtelenséggel tölti el lelkemet. De nem akarok ennél megállapodni, s honunkat végveszélylyel fenyegető ezen czepperli-járvány kiirtására vagyok bátor a fiatalság közt egy honfi-egyletet indítványozni. Ezen egylet tagjainak kellene minden bál rendezését vinniök, és szorosan felügyelni, hogy azokból minden, ami nem honi, kizárassék. Addig is, amig a nagy eszme megvalósul s a legjobb hazafiak ez egyletet megalapítván alapszabályokat készítenének, tájékozásul néhány pontot jegyzek ide, mely elvek szerint a honfi-egyletnek működését irányoznia kell, s melyek annak, s következeskép a hazának örök életet biztosítanak.

Szerény véleményem szerint a Honfi-egyletnek a következőkre kellene főfigyelmét fordítania:

- 1) Csárdásnál egyebet egész éjjel nem szabad tánczolni, akinek más csak eszébe is jut, az hazaáruló.
 - 2) A cigányoknak kötelezővé tétetik minden valzer és czepperlit, amit eddig tudtak jövé farsangig elfelejteni, ellenkező esetben hazaárulóknak nyilvánítatnak.
 - 3) Ami külföldi, az örökre száműzetik. Ez ökből keztü nélkül kell a bálban mindenkinek megjelenie. A keztü nem magyar tálmány, jó hazafi nem viselheti.
 - 4) A nyomdászat németországban vévén eredetét, tánczrend nem nyomatik ugy nincsrá szükség.
 - 5) Fagylalt, limonádé, punch s egyéb hűsítő italok a külföldről származván, kiküszöböltetnek; ha a hölgyek közül valakinek nagyon melege van, egyék meg egy porció gulyáshust.
 - 6) Bál után köteles mindenki magát magyárosan leinni, ennélkül nem lehet jó hazafi. Ön bámulni fog, különösen ezen utolsó pont után, mennyire ismerem én kedves nemzetemet. Hja! megnyíltak szemeim, s nekem most szent meggyőződésém, hogy a ki jó hazafi akar lenni, annak magát minden alkalommal le kell innia. Borban az igazság, igazság nélkül nincs hazafiság, tehát éljen a bor, magyar hazafiság legfőbb rugója s élesztője!
- Igyunk, amennyit csak lehet, igyunk, s — a haza fényre derül!
- Isten önnel asszonyom! kívánjon ön szerencsét újjászületésemhez.

Nagy-Becserok, január 27-én.

== Az adókezeltési törvényjavaslat életbe lépésének idejéről néhány nap előtt hozott hírt a „B. C.” ma oda rectificálja, hogy az szentesítése után azonnal végre fog hajtani. A pénzügyminiszteriumban minden ide vonatkozó nagy terjedelmű előmunkálatok már be is végeztek, a kibocsátandó rendeletek már készek. Az adófelügyelő azonban természetesen csak akkor fogja működését megkezdeni, ha a közigazgatási bizottságok meglesznek alakítva. A többi, egymással organice összefüggő törvények egyszerre fognak életbe léptetelni.

== A községi pótadók hazánk számos községében oly magasságot értek el, hogy a lakosságra még az egyenes adóknál is súlyosabban nehezdednek. Vannak — különösen az ország felső vidékein — oly községek, illetőleg rendezett tanácsú városok is, melyekben a községi pótadó százharmincz százalékaig is emelkedik az egyenes államadónak. E terhelő anomáliának orvosolhatását célozza a községi törvény módosításáról szóló törvényjavaslat egyik intézkedése, mely módot nyújt a kormánynak arra, hogy hivatalból intézkedhessen az oly rendezett tanácsú városoknak nagy községekké, illetőleg nagy községeknél kis községekké leszállítása iránt, melyek az erejüket felülmúló közigazgatási szervezetet csak ily súlyos pótadók útján volnának képesek fenntartani.

T.-Becse. 1876. január 22-én.

Tekint. szerkesztő úr!

A „Torontál” ezidei 3-ik számában „körültekintő megfigyelések a torontáli társadalmi élet köréből” — cím alatt megjelent cikk Török-Becse mezővárosi közönségére nézve nagy sértést tartalmaz, mert azzal vádolja e város közönségét, hogy a pauperismus morális következményei által annyira el van aljasodva, hogy a bátor nyílt vélemény, a szabad fölépítés megszűnt, s hogy a közönség egy orvos-takarékpénztári igazgatónak, ki azonban zsidó és állítólagos oroszor, magyarul nem tudó nagy hazafi, schwindler és svihák — vas vesszeje alatt görnyed.

Török-Becse közönsége nem szorult arra, hogy e vád ellen, melylyel a vármegye színe előtt annyira megszégyenítőleg pelengérré állították — én védjem; azonban, mint e közönségnek egyik tagja, én ama vádat visszautasítom.

Öszintén fájlam, hogy a „Torontál” nemes feladatát elterve, oly személyeskedő cikknek helyt adott: de miután megtörtént, nemylem a szerkesztő urnak pártatlansága helyét fog adni jelen közleményemnek is, melynek czélja ama körültekintő megfigyeléseket való világításba helyezni. *)

Ami megfigyelések aláírás nélkül jelentek meg — írójuk nem merve névét aláírni; de nem merde megnevezni az általa megátadott egyén vagy egyének nevét sem. Ez nem lovagias jellemvonás részéről; avagy azt akarta ezzel dokumentálni; hogy mennyire reszket ama félelmetes tör.-becsei szörnynek vas vesszejétől? —

A megfigyelések írójának ezen modorától eltérőleg alulírott nyíltan fog szólni, s mindenekelőtt konstatirozza, hogy a megfigyelések szerzője Dr. Szentkláray Jenő, szerzője még akkor is, ha netalán Antal vagy Péter aláírásával küldetett is meg a Torontálnak.

Konstatirozom továbbá, hogy a megfigyelések által megátadott török-becsei orvos-takarékpénztári igazgató, nagy hazafi sat. Dr. Tauszik Aladár.

Tehát ne játszsunk gyáva bujósdi, hanem ki a sikra!

Hogy kicsoda ezen Dr. Tauszik Aladár — felesleges elmondanom: ismeri Török-Becse, ismeri a vármegye. Vallására nézve az igaz hogy zsidó, de ez csak olyan hiba, mint az hogy valaki katolikus; azonfölül jómódu polgár és családapa.

Ismélem, én nem fogok arról szólni, kicsoda azon Dr. Tauszik, hanem hadd karakterizálja ötet maga a megfigyelések szerzője Dr. Szentkláray Jenő — a következőkben:

„Kivonat a török-becsei iskolaszék 1875. február 4-én tartott ülésének jegyzőkönyvéből. Második pont: Elnök előterjeszté, hogy Dr. Tauszik Aladár igazgatója alatt alakult „mükedvelői előadások” eddig az iskola-alapjára 300 frtot jövedelmeztek. — Ezután Szentkláray Jenő fejtegette a mükedvelői előadások majdnem remélhetlen eredményét, egyuttal elismerését fejezi ki az igazgató, ügyosztály és egyes mükedvelői tagok buzgalma és fáradozásáért, s kívánja, miszerint ezek mindegyikének az iskolaszék levelében elismerését nyilvánítsa. Dr. Tauszik urnak pedig ezen elismerő levél mellett a magas kormánytól elismerést kérjen. Minek folytán határozatott: — 2-szor elhatározta az iskolaszék különös elismerését nyilvánítni Dr. Tauszik urnak s egyuttal a magas kormány-

hoz folyamodásilag járulni aziránt, hogy Dr. Tauszik urat ebbeli fáradsatlan működéséért legmagasabb elismerésével kitüntesse. 3-szor ezen okmányok szerkesztésével Szentkláray Jenő bizatik meg. Pulay Román s. k. jegyző. Zsarnoviczky István s. k. Szentkláray Jenő s. k., Istváni István s. k., elnök.”

S ezen megbízatás folytán Szentkláray Jenő (akkor még nem volt filosofiae doctor) a m. közoktatási miniszterhez intézett és beadott következő folyamodványt szerkesztett: „Nagy-mültőségű sat. torontálmezei T.-Becse mezővárosának községi iskolaszéke kedves köteletségének tartja Nmgod m. figyelmét a helyi népnevelési ügy terén felmerült örvendetes mozzanatokra legmélyebb tisztelettel kikérni. A mely tisztelettel aluljegyzett iskolaszék 1870. óta, hogy az itteni magyar lakosság inditva érezte magát két osztályú elemi iskoláját községi jellegűvé nyilvánítni, oly sikert szerencsés ma Exc.-nak bemutathatni, milyennel ily rövid idő alatt s főleg a mostoha időviszonyok szüntelen nyomása mellett, vajmi kevés költség dicsekedhetik.

Nevezetesen a tör.-becsei iskolaszék a csak két osztályból és 3 tanteremből állott elemi iskolának az 1868. 38. t. cz. értelmében 6. osztályúvá emelte és egy tanterem és tanítóval megszorította; a tanítói fizetés részben emelve, a népoktatás tényezőinek helyzetét nemcsak javítá, hanem az itthelyi tanítói állomásokat keresettekké is tevé; teremtett semmiből egy jelenleg immár 2000 frtot kitevő községi iskolaalapot; — s hogy a közművelődés áldados világszága az iskola falain kívül is ápolassék, egyes tagjai által népszerű felolvasásokat, mükedvelői színi előadásokat rendezett; közvetve hatályos befolyása által létrehozni segített egy közel 2000 kötetet számláló nyilvános városi könyvtárt; az iskolaszéki intézményt a közönségnél népszerűvé, a gyermekek rendes iskolázatását a családoknál kedves dologgá tevé; míg e pillanatban egy leányiskola felállításával s a népoktatási törvény alapján Nmgod által Tör.-Becse számára is elrendelt polgári iskola, vagy valamely alsóbb középtanoda miként létesíthetők gondjaira foglalkozik.

Tette mindezt a tör.-becsei iskolaszék, kegyelmes urunk! nemcsak rövid 5 év lefolyása alatt, hanem tette oly időviszonyoknak közepette, midőn az általános nyomor inkább a legaprólékosabb takarékosságra, semmint bőkezű áldozatkészségre ösztönző városunk lakosságát.

„Azonban hogy a tör.-becsei iskolaszék a fennemlített eredményeket Excellentiának ma bemutatni szerencsés, annak érdemét jelentékeny részben ugyan közönségünk fedhelten érzületének, s a helybeli értelmiség élén álló nagybirtokosok minden jóert s nemességét hevítni tudó áldozatkész hazafiságának, de tagadhatlanul leginkább Dr. Tauszik Aladár, torontáli t. főorvos s iskolaszéki másodelnök úr eszéyes, fáradsatlan, minden kedvező alkalmat a közérdek javára lelkesedéssel kiaknázni tudó tevékenységének tulajdonítjuk.

„Dr. Tauszik Aladár úr volt az, ki akár mint a szent-györgyi választókerület deak-pártjának elnöke, mint megyei és községi bizottsági tag, akár pedig mint a helybeli takarékpénztár igazgatója s mint maganpolgár elevevitő szellem gyanant hatott és alkotott a magyar államérdek terén, mint különösen községi kulturális viszonyaink sikeres előmozdítása körül. Neki köszönjük, hogy községünkben mükedvelői társaság alakult, mely épen az iskolaszék mi ilesén tett leismét jótékony czélú előadásaihoz befolyt 300 frtot az iskolaalap növelésére, 230 frtot pedig közönytarunk gyarapítására; neki köszönjük, hogy az igazgatása alatt álló tör.-becsei takarékpénztár évek óta s évenként több száz forinttal szaporítja folyton iskolalapunkat, a szegény tanulókat ruházattal és tankönyvekkel, tanóráinkat a szükséges taneszközökkel látja el, s egyáltalán Dr. Tauszik úr az, ki iskolánk emelésén s fölvirágoztatásán, társadalmi életünk mivélésén, anyagi és szellemi hozzájárulásával a közönség épülésére és hasznos buzdítására, a jó ügy hasznára községünkben minden elismerésre méltó módon fáradozik.

„Mindezekkel szemben tehát a tör.-becsei iskolaszék valamint kedves köteletségének ismerő Nmgod elé terjeszteni a községi népnevelési ügyünk körül felmerült örvendetes mozzanatokot, úgy vétkes mulasztásnak tartaná Excellentiátudat legmélyebb aláztal meg nem kéri: kegyeskednék Dr. Tauszik Aladár úr fencdicsért érdemét méltányolni s őt a népnevelés és a hazai közügyek terén tett hasznos szolgálataiért magas elismerésével megjutalmazni. Kelt sat.” (ipsissima verba, azaz sajátkezü írása).

Szolgáljon az, mi ezen folyamodványban Dr. Szentkláray által Dr. Tauszik felől elmondva van — feleletül a megfigyelésekben ugyanazon Szentkláray által ugyanazon Tauszik felől mondottak — vagy mondottakra.

Történt azonban, hogy a tör.-becsei takarékpénztár, melynek igazgatója Dr. Tauszik, a múlt év október havában Dr. Szentklárayt holmi lakbér miatt megperelte, mely körülmény — elmergesítve a sértett nagyság fájdalmas vonaglása s a pletykák fulánkja által — hirtelen megváltoztatta a helyzetet; s mivel a tör.-becsei társadalom nem állott Szentkláray pártjára, hanem ellenkezőleg Tauszik körül sorakozott — ezért rosz a tör.-becsei társadalom, ezért jelentek meg a megfigyelések, s ezért helyezik kilátásba az írtó habborot. Istváni István.

A képviselőházból.

A haz 24-iki ülésében elnök bejelentvén néhány kérvényt, bemutatá a Szörénymegyébe kinevezett kir. biztos, Ujfalussy távozásai engedély iránti kérését. A ház megadta a távozásai engedélyt. A kérvényi bizottság ezután bemutatván jelentését, s harmadszori felolvasásban is elfogadtván a közigazgatási bizottságról szóló törvényjavaslat, tárgyalás alá vette a képviselőház a törvényhatósági fegyelmi eljárás módosításáról szóló törvényjavaslatot. — Gullner előadó felemlíti a jelenlegi fegyelmi eljárás hiányait, hivatkozik a törvényjavaslatban foglalt orvoslásaira e hiányoknak, s miután e törvényjavaslat mintegy corollariumat kepezi a közigazgatási bizottságról szóló, már elfogadott törvényjavaslatnak, általánosságban elfogadásra ajánlja azt.

Balogh Karoly jogcsontkást lát abban, hogy a fegyelmi eljárás a közgyűlésről a közigazgatási bizottságra ruházta a törvényjavaslat; a fegyelmi eljárás körül fölmerült bajokat nem tartja ez uton orvosolhatóknak. A közigazgatási bizottságról szóló törvényjavaslat szempontjából sem fogadja el a törvényjavaslatot. — Mocsary L. nem látja indokolva azt, hogy a fegyelmi eljárás a megye közönségétől teljesen elvétel. Előre látja a tömérdek zavart, mi e törvényjavaslat rendelkezéseiből származni fog. Nem tartja helyesnek azon retrograd lépést sem, hogy a fegyelmi joggyakorlat a bíróságok kezéből kivétel, a tisztviselők még e biztosítottól is megfosztatnak. Így épen azon elemeket riasztjuk el a megyei közigazgatástól, a melyek eddig a jó adminisztrációnak legfőbb garanciái voltak. Nem fogadja el a törvényjavaslatot.

Tisza K. miniszterelnök: Valaszol pár rövid szóval a felhozottakra. Csodálkozok, hogy azért támadnak meg egy javaslatot, mert gyökeresen változat meg egy régi törvényt, holott a kérdés csak az lehet, helyesek-e a változtatások, vagy nem? Meri állítani, hogy jobb véleménye van a tisztviselőségre hivatottokról annak, ki felteszi, hogy rövid fegyelmi eljárás nem riasztja őket vissza a tisztviselőségtől, mint előtte szólnak. A ki érzi tisztaságát s képességét, az csak örülni fog ily gyors eljárásnak. Igen bajos például egy alispánnak felelősné lenni az adminisztráció iránt, midőn az alispán még csak egy községi bírót meg se dorgálhat. Némely törvényhatóságok ennek folytán bírságolást hoztak be, s ha felelbezés történt, a kormány, sajnalattal bár, de kénytelen volt az ily törvénytelen bírságokat cassálni.

A megindított fegyelmi eljárás egyik-másik bíróságnak évekig késvén, némely törvényhatóság, csak hogy ne tegye ki magát ily kése-delemnek, nem indítá meg a fegyelmi eljárást oly esetekben, midőn elismerte, hogy annak helye lett volna. Ezek nem nevezhetők egészenes állapotoknak. A mi akár bűnügyet, akár vagyoni karpótlást képez, az törvényeseknek marad, de ha jó adminisztrációt akarunk, a megdorgást, bírságot, s némely fontos esetekben a hivatalvesztést meg kell hagyni a közigazgatásnál, természetesen szükségessé levén, hogy legfelsőbb forumban ne a miniszter egyedül, hanem egy külön testület intézkedjék. Meggyőződése, hogy a törvényjavaslatból zavarok nem származnak, s azt a jó adminisztráció s a tisztviselők érdekében is elfogadásra ajánlja.

Kállay B. elfogadja minden hiányai daczára a törvényjavaslatot, mert nem áll az szükségzerű összefüggésben a közigazgatási bizottsági törvényjavaslat, mert a fegyelmi eljárás javítására szükségünk van, s mert azon állami közegeknek ad tulnyomó befolyást, a melyek döntő befolyására kiváló súlyt fektet. — Simonyi E. előtte szóló felszólalásából látja, hogy ő reactionárius politikát követ; ennél reactionáriusabb törvényjavaslatot nemcsak ezen országgyűlés, de egy parlament elé sem terjesztettek. E törvényjavaslat szerint ugyanaz lenne vádoló, vizsgáló és bíró egy személyben; e törvényjavaslat Magyarország polgárainak személyes szabadságát s vagyonát a miniszter önkényétől teszi függővé. Ily törvényjavaslathoz semmi szín alatt nem járulhat, s azon illiberalismus eredményének tartja azt, a mely a fusió hozott létre.

A kisbirtokos osztály megmentése.

Nem titok senki előtt, ismeri mindenki azon nyomasztó helyzetet, mely a magyar kisbirtokos osztály vállaira nehezül s azt már végmegsemmisüléssel fenyegeti.

Midőn még az urbéri területek eladósítása és elidegenítése a földesuri jogok által voltak korlátozva, midőn még a hét szilvafás az országos terhek nagy részének viselésétől fel volt mentve, a kisbirtok s a kisbirtokos osztály elenyészésétől nem lehetett tartani; de mióta a jobbágy saját lábaira állított, mióta az országos terhek a hét szilvafás vállaira is mind súlyosabban nehezülnek, mióta a speculativ szellem, a hirtelen gazdagodás utáni vágy merész fogásuk által segítve rohan célja felé, azóta a lassu takarékságra utalt kisbirtokos, ki reményeit nem egy óra véletlen szerencsésjére, hanem sokszor csak hosszú évek kétes eredményére alapíthatja, mind mélyebbre és mélyebbre süllyed s közeledik a koldusbot felé, amit azután csakugyan kezébe is ad az ország.

Azt mondhatná valaki, hogy ha a kisbirtokos tönkre megy is, az ország földterülete ez által semmivel sem kevesebb, hogy a természet örök törvényeinél fogva az anyag a megsemmisülésnek alávetve nem lévén, a kisbirtokos által eddig művelt, de az ő kezéből kiesett földterület átmege más kézbe, műveltetik más által, holott az országos gazdasági viszonyokra nem az a fő dolog, hogy a föld

ki által műveltessek, hanem fő dolog csak az, hogy jól műveltessek.

Ez az okoskodás azonban kizárja a nemzet, kizárja az állam fogalmát. Igaz, hogyha egyesek, mint egyének elszegényednek — amit megakadályozni nem leszünk képesek soha — az még semmi befolyást sem gyakorol az állam alapjára és a nemzet egyetemese életére, de akkor, midőn egy erkölcsileg életképes egész osztály megsemmisülésétől, elenyészésétől van szó, midőn a jó igyekezetű állampolgárok egész osztálya, a nemzet egy tekintélyes része közeledik a lassu halál felé, az már egy nemzet életére, egy állam léte-lére nem lehet közönyös dolog, az már megzavarja az egyetemes haladás összhangját, megzavarja az állami lét egyensúlyát s életveszélyes rázkódásoknak teszi ki a nemzet életét.

Magyarország lakosainak két harmad része földbirtokosokból és földművelőkkel áll, ennelfogva nálunk a kereskedelem, a forgalom emelkedése nagyrésztben, az ipar fejlődése pedig egyedül a mezőgazdaság felvirágzásától függ. A magyar nemzet legmagyarabb zömének, a kisbirtokos osztálynak folytonos szegényedését érezhetővé válik a mezőgazdaság hanyatlása, mely magával rántja az ipart, csökkenti a forgalmat, megakadályozza a belső kereskedést. Hogy a földműves ugyanazon földterületen más országokhoz képest keveset bír termelni, hogy terménye minőség tekintetében a külföldi terményekkel a versenyt nem állja ki, hogy a magyar termelők nagy része kénytelen természetmennyét már in herbis felemészteni, annak egyedüli oka a befektetési tőke hiánya.

A kereskedők hitelforgalmát fenntartja a váltóüzlet, fenntartják a pénzintézetek személyre utalványozott rövid lejáratu kölcsönökkel, a nagybirtokos osztályt támogatja az e célra alakult — és e nemben igen üdös — magyar földhitelintézet, csak a kisbirtokos nem bír olcsó kamatra, részlettelre és hosszabb időre kölcsönt kapni sehol, midőn saját hibája nélkül hitelre szorul. A hazai takarékpénztárak lettek volna hivatva ily segélynyújtásra, de ezek kevés kivétellel eredeti céljuktól eltérve, most már szinte nyereszkeskedő intézetekké váltak s a részvényesek előtt, valamint a nyilvános üzletpiacon, az évi osztalék nagyságával igyekeznek demonstrálni. Az ily pénzintézetek üzletversenye lehetetlenné teszi, hogy a kisbirtokos számára olcsó és hosszú lejáratu hitel nyíltsassék.

Ezen hitelt óhajta pótolni a magyar kisbirtokos országos földhitel egyesülete, mely az ország minden részében a kisbirtokosok megmentése czéljából reményteljes mozgalmat indított meg.

A magyar kisbirtokosok országos egyesülete által szétküldött alapszervezetből mindenké meggyőződhetik arról, hogy ez intézet működési köréből a nyereszkeskedés ki van zárva. Az alapítók és rendes tagok által befizetett tőkét után nem jár osztalék, hanem évről-évre mindig csak 5% kamat mindaddig, míg az illetők befizetett tőkéiket évenként eszközölendő kisorsolások útján vissza kapják. Már ez a körülmény is bizonyítja, hogy a tervezőknek, az alapítóknak itt nem a tőke utáni magas kamatnyeres, hanem egy oly intézet létesítése a céljuk, mely a kisbirtokos osztályt olcsó hitellel lássa el, hitelt nyit jelzálogra 100 forinttól 1000 forintig 20—30 évi részlettelre. Egyes sűrűs esetekben rövid lejáratu kölcsönök is ad személyi hitelre. Ezen hitelt a kisbirtokos osztály minden tagja előtt az által teszi könnyven hozzáférhetővé, hogy az ország minden részében, a nagybirtokosokban, sőt nagybirtokosok között is fiókokat állít fel. Ezen fiókok összeköttetésbe fogják tenni magokat a vidéki gazdasági egyesületekkel, mely egyesületek ajánlatait kölcsönadatoknál figyelembe veszi. Ezen gazdasági egyesületek kebelében óhajta szervezni a nálunk annyira szükségessé vált öntőke gyűjtést úgy, hogy idővel minden megyének, sőt minden vidéknek hetenkénti csekély betétek, sőt a kölcsönvevőktől és czélra levonandó 10% után saját pénztára lesz, meggyezvén, hogy a kölcsönvevőktől ily czélra levont 10% a kölcsönvevő tulajdonát képezendi, részére a levonás napjától 5%-nyit kamatoz s a kölcsön teljes letörlesztésekor ezen levont részletet kamatoztól vissza kapja.

Ha a kisbirtokosok hitelegyesülete megszilárdulhat s ezen az elmondottakhoz hasonló egyéb üdös szándékait létesítheti, akkor megszűnik az uszora, a kisbirtokos nem keresi fel az uszort, nem keres kölcsönt egyes zsaroló tőkepénzeseknél 30, sőt több %-ra, midőn azt megtalálja hosszú részlettelre és 7%-ra a földhitelintézetnél. Az ily tőkepénzesek azután kénytelenek lesznek kölcsönöiket szintén olcsóbb kamatra kínálni, vagy pedig pénzüket magoknál kamatoztatás nélkül hevertetni.

VIDÉKI LEVELEZÉS.

N.-Szt.-Miklós, 1876. jan. 18-án.

Tegnap, vagyis folyó hó 16-án hozott színe lelkes mükedvelőink által, a Puka Jancsi-féle makói zenekar kísérete mellett, Szigligeti Ede „A Csikós” című 3 szakaszos nép-szűmműve, melynek előadásán mind a helybeli, mind a vidéki közönség értelmisége felette nagy számmal volt képviselve.

A színdarab női szerepei, névszerint Karvasiné özvegy Zsiros Irma, Rozsi szerepe pedig Fríndt Irma úrnok által a lehető legsikerültebben töltöttek be; azonképen Labdacsné gazdasszony László Marcsa, a három részeg asszony szerepe, utóbb nevezett úrhölgy meg Broncs Klema és Bartók Janka kisasszonyok

által igen sikeresek, Schaffer Gy. Lajos urak hű visszatérő visharra ragaszkodtak. Szabó Károly, Georges, de különösen a szövő szerepe, végül a főszíntelen sika.

A dar nevszerint: Idyll, Laszlo Janka és Ina közreműködésével s eleredését s vidor kedves színdarabot elvezetett. Az elő világos virág.

A nagy

Ha hajna sötét fölgyújtásos David, zsiatos venas Képzeteim, eszméleti

Igy val holdvilágszűmművén nem szétrokk keréknek tölveszt; a tarsz féri oly kímint az a tő nagy munka egyik leány czirkuszának, dírozhatjuk.

Mi nem De nem is tintartó; hanem a nemesi a kulissza nem boldog.

Ami tő voltak a „jót Ne merje ká nyereszt val hiányzott az nélkül tancz tunk? Szeszok hatraltat a derek ifju, a gon, hogy f meleg kezzu melje a — c

Mindezt mily pompas perbe, mily egylet ez íce

Viragos zsitja oly e Itt egy szend szőke hajru suti szeméit, itt a buszke rezeda.

Arany a egy betűje; nek értelmét, manyod, nem

Büztenges győződés, hohonn a páro voltak elegend az öt muvel Gradnicza.

Lexikon össze azt az nyebb lesz n tetszik neki l

Arzenban), Babar Bukovaja M. (fehérben Olga (sárga rózsszín), Klee N. (fén Katicza (rózsaszínben) vics Amál (rózsaszínben) Vécesey Id (hérbén), Vir nővérek (szí

De ha tén színet, egy valamennyi öt ségnek nem annál inkább e tekintetben Hogy pedig varva? annak jártasak a —

A bálany szűl. Gyer viselte, kitünt ügye iránt val a bálhelyiségbe ur ányuati né a női bálbizom mit is a lady dott el.

Elismerés bizottság női sitott fáradoz

*) Sajnáljuk, hogy a kérdéses cikk annyira megzavarta városok nyugalmát. Azt hisszük, hogy a differenciák ha csakugyan léteznének könnyen ki lesznek egyenlíthetők, annál is inkább miután a kérdéses közlőt cikkben nevek nem is említettek, s az írói dal hang ellen nem lehet kifogásunk, szóval: a szerkesztőség az ottani viszonyokkal nem ismerős a történetekről csak is vett értesítések után lehetett tudomásra. A lap hasábjait mi senki előtt nem szoktuk elzárni. Azért a személyeskedés vádjá bennünket legkevésbé sem terhelhet. (Szerk.)

által igen sikerülten személyesítettek. A férfiszerepek, különösen pedig Andris bojtár: Schaffer György, Márton csikós meg Szöllösy Lajos urak által, a csikós életreidőiségének hű visszatükrözésével többször ismétlődött tapasztalható a közönséget; Kiss Bálint parasztagazda: Gulyás Antal, Torkosi jegyző: Szabó Károly, Vámos rector: Zsirus Lajos, Georges, Bence inasa: Szabó Vilmos, utóbbi különösen mint csapáros, Ormody Bence esel-szövő szerepe: Léway Antal, Ormody Asztolf: Racz Lajos, Terke bojtár: Welsov János, s végül a főbíró szerepekben Bobor Elek urak szintén sikerülten képviseltettek.

A darabban előforduló parasztleányok, nevszerint: Marianovich Olga, Kállér Mari, Szabó Idyly, Laszlo Marcsa, Broncs Klema, Bartok Janka és Institoris nővérek urhölgyek, szíves közreműködésükkel a közönség teljes megelégedését szintén kivívták s általában az összes szereplők helyeiket jól betöltötték és a vidor kedélylyel előadott s jól összeegyeztet színdarabot a résztvevő közönség a legnagyobb élvezettel kísérte végig.

Az előadást kedélyes tánc követte, mely világos virádkor ért véget. O. Z.

A nagy-beckereki „jótékony nőegylet” bálja.

Ha hajdan leány néz a telt holdba, ennek sötét föltyait szerelmes párnak nézi, — a muzsikuss Davidot látja benne hárfájával, — az ajtókat vonasszony pedig kéttornyú templomot. Kezelveink tehát lelünk fő foglalkozásának eszmehelyi lenyomatát.

Igy vagyunk a táncvigalommal is. A holdvilágszerű szerelem puskaporotl majdnem szétrobbanó fiatalember a bál járgánykeréknek tekintli, mely az ő malmára hajtja a vizet; a társas szórakozás gyönyöreit megunt férfi oly kicsinyléssel néz a táncvigalomra, mint az a török, aki bámult, hogy mi a tánc nagy munkáját nem szolgálókkal vezetjük; egyik leányvásárnak nézi a bálakat, a másik cirksuznak, melyben a hűség paripáit paradiroztatjuk.

Mi nem csatlakozunk egyik nézethez sem. De nem is szabad. A báludostónak róza a tintatartója; tolla nem közönséges libatoll, hanem a mesébéli griffmadár tolla, mely nem lesi a kulisszák titkait; csak örömet ír le s nem bolygatja az ürmöt.

Ami tollunk se merje leírni, hogy mik voltak a „jótékony nőegylet” báljának hiányai. Ne merje kipletykázni: miért maradtak otthon nagyrészt varosunk csinos menyecskéi? miért hiányzott a bálról e vagy ama szépség, aki nélkül táncvigalmat eddig képzelni sem tudtunk? Szeszély, migraine vagy egyéb titkos ok hátráltatta-e őket? Miért marad el annyi derek ifjú, aki azért van tulajdonképp a világon, hogy feladozó tánczolásáért gyöngéd s meleg kezzel helyett, teli mellel kiérdemlje a — cotillon csillagot rendjeleit?

Mindezt ne kutassuk és beszéljük el: mily pompásan sikerült, mily szép, mily superbe, mily magnifiqué volt a jótékony nőegylet ez idei bálja.

Virágos kert volt ez, melynek tarka pázsitja oly édesen gyönyörködleté a szemet. Itt egy szende, fekete hajú ibolya; amott egy szőke hajú rózsabimbó, mely szemérmesen leücsög szeméit, de azért szürös tövise is van; itt a buszke kamélia; amott az igénytelen rezeda.

Arany abécze volt e bál; alig hiányzott egy betűje; de ezen abécze titkos írás, melynek értelmét, bármekkora legyen is a tudományod, nem bírod kitalálni.

Betűzessük csak sorra és meg fogunk győződni, hogy — habár sokan maradtak otthon a parolgo szamovár mellett —; mégis voltak elegenden, hogy méltón képviselve legyen az öt müvelt világrész: Németváros, Belváros, Gradnucica, Opova és Amérika.

Lexikon módjára betűrendbe foglaljuk össze azt az arany abéczet; így legalább könnyebb lesz mindenkinek kikeresni, melyik betű tetszik neki legjobban.

Arzenovics Mária (rózsaszín ruhában), Babare Adél (kék himzésű fehérben), Bukovala Anna (granát veresben), Eisner M. (fehérben), Emanuel Alexandra és Olga (sárgában), Gavrillov N. (fehér s rózsaszín), Kirch Mari (világos kékbén), Klee N. (fehér s rózsaszínben), Parsetich Katicza (veresben), Pataki Hermina (rózsaszínben), Petrovics Zsófia, Popovics Amália (fehérben), Sabarich N. (rózsaszínben), Tichy Flóra (fehérben), Vécsey Ida (rózsabimbókkal behintett fehérben), Virányi, Wiltshcho és Wenke nővérek (színtlen fehérben).

De ha tévesen találtuk is közölni a ruhák színeit, egy uralkodó vonás húzódott végig valamennyi öltözéken: az izéles egyszerűségnek nem annyira szemképrázlat, hanem annál inkább vonzó vonása. Kívánatos, hogy e tekintetben Sennyesták legyünk mindnyájan. Hogy pedig a ruhák minő szabására voltak varva? annak megítélésére nem vagyunk eléggő jártasak a — szabó művészetben.

A balánya tisztét Vécsey Istvánné, szül. Gyertyánffy Eleonóra urhölgy viselte, kitüntetvén ezáltal is a „nőegylet” ügye iránt való fardhatatlan buzgalmat. Midőn a bálhelyiségbe belépett, Kulifay L. polgármester ur átnyújtá neki a rendezőség hódolata jeléül a női bálbizottság szalagjával átkötött bokráját, mit is a lady patroness elrészkenyűlve fogadott el.

Elismerés illeti a nőegylet részéről a bálbizottság női tagjait a gyűlések körül tanúsított fáradozásukért; de kár volt, hogy a

bálon nem jelentek meg teljes számmal. Elismerés illeti Wiltshcho Rudolf urat is, aki mint a bál műszaki vezetője, mindent a legzűlésebben állított ki; végül pedig elismerés a tánczrendezőknél.

Noha nem mondható e tánczvigalom népszerűnek (az I. négyest 42 pár, a fuzértánczot 32 pár tánczolta); mindazáltal a mintegy 500 fira rugó tiszta jövedelem elég bizonyosság arra, hogy ha a tavalyihoz (659 frt. 52 kr.) képest csökkenést jelez is, mégsem tulajdonítható az az üdvös hivatású nőegylet iránti érdekltség hiányának hanem talán csupán az uralgó pénzügyi szükségnek.

Ne is lankodjon ez egylet munkálkodásában; ne engedje kialudni a sziveken a jótékony enyhítő tüzet és szerezzen meg száz meg száz oly estét nekünk, melyen vidágya segíthetünk azokon, kiknek az élet kin és vigasztalás a halál. —ss—

HIRHARANG.

* Kellemes újdonságot tudatjuk a t. olvasóközönséggel, miszerint szerencsénk volt **Dr. Szentkláray Jenő** urat, a „Tört. Adattár” volt szerkesztőjét s a „Délmagyarországi tört. és régészeti társulat” titkárárt, több tudományos munka szerzőjét lapunkhoz főmunkatársul megnyerni. Dr. Szentkláray úr neve az irodalom terén jó hangzása lévén, szíves közreműködése csakis lapunk szellemi értékének növelésére fog szolgálni.

(Szerk.)

* **Családi ünnepély.** Thurn-Taxis Égon hg. ő főmagasságánál örvendetes családi ünnepélynek voltak tanúi. Tegnap ugyanis vezette be az egyház kebelébe a f. hó 19-én született herceget, ki a keresztelésben Victor, Tivadar, Miksa, Égon, Mária, Lamoral neveket nyert. A szokásos nem latin imádságok s hitvallás, ő hercegsége különös óhajára, magyar nyelven mondatk. (Az écskai egyházközség népnévt. i. a. német. Szerk.) Az egyházi szertartást főtisztelendő Weisersheim Gyula, écskai lelkész, fényes segédlettel végezte. — Az ég áldása kísérje ezen főrangú új magyar honpolgárunkat!

* **Fényes esküvő.** Dániel János, kir. tanácsos és megyei alispánunk kedves és szelleműs leánya Ilka, tegnapelőtt tartá összekelését Steingassner Ákos, török-becei albíroval. — Az esküvő menyasszony gyöngékedése miatt, alispánunk lakásán volt. — Nasznagyok: Várady Mihály, törvényszéki elnök ő nagysága és Kremminger György urak voltak. Nasznasszony: Bobor Róza ő nagysága. Vőfélyek: Dániel Béla, Balás Iván és ifj. Demkó Pál. Nyoszoló leányok: Hertelendy Margit, Hertelendy Józsefika és Balás Irma urhölgyek. — A szertartást Halász Frigyes, elleméri esperes plebános a ház régi barátja, eszközölte. — Az esküvő után fényes vacsora és tánc következett, melynek csak éjfél utáni egy óra vetett véget. Az új párnak állandó tartós boldogságot kívánunk!

* **Az ifjusági társaság kör február 15-diki báljának rendezősége** által Hertelendy Józsefné, szül. Bakó Zaida, főispánné ő méltósága kéretet föl balányául, ki is e tisztet elvállalni kergetkedett.

* **A helybeli kereskedői ifjusági „beteg-segélyező egylete”** saját alapja javára folyó évi február 5-én a casino helyiségében tánczvigalmat rendez. A nevezett egylet által eddig elrendezett tánczvigalmak úgy lakogatottságuk mind kedélyességük által sokkal inkább ismeretesekek, hogy sem remélni nem lehetne, hogy ezen idejű bál is a jelen farsangban egyike a leglátogatottabbaknak lesz; annál is inkább, miután a bálbizottság sem költséget sem fáradságot nem kímél, hogy a t. cz. közönség igényeinek megfeleljen.

* **A helybeli iz. nőegylet** folyó évi február 12-én a casino helyiségében egy tánczvigalommal összekötött műkedvelői előadást rendez. — A rendező-bizottság mindent elkövet, hogy az egylet által eddig elrendezett hasonló mulatságok jó hírneve ezen estén át erősödjék, és így a nagyérdemű közönségnek tömeges részvételre bizton számol.

* **Alakuló gyűlés.** A járási földadóbizottság tagjai felhívatakn az elnökség által, hogy e f. hó 31-én, d. e. 9 órakor, a megyeház termében több tárgy elintézése végett, megjelenjen sziveskedjenek.

* **Köszönetnyilvánítás.** Alulírott elnökség kiváló kötelességének tartja, a „jótékony nőegylet” f. hó 22-diki bálbizottsága tisztelt hölgyeinek kedvező siker elérésé végett tanúsított áldozatkész, lankadatlan és eredményes fáradozásukért legmélyebb köszönetet nyilvánítani. — Nagy-Beckereken, 1876. évi január 26-án. — A nagy-beckereki „jótékony nőegylet” elnöksége.

† Alulírottak ezenem szomorodott szívvel jelentik szeretett és felejtethetlen anyjok, illetőleg anyósok és öreganyjok özvegy **Bakalovich Józsefné**, szül. **edvi Illés Szidonianak**, hosszabb szenvedés után, tudószerűsödés következtében, f. hó 18-án, reggeli 4 órakor, élete korának 63-ik évében történt gyászos elhunytát. A kedves holtak tetemei a kurjacsikai majoron történt beszentelés után f. hó 20-án a kécsai r. k. sírkertbe fognak örök nyugalomra tetetni. Az engesztelő szent mise a gyertyánosi r. k. szentegyházban f. hó 22-én, reggeli 10 órakor, tartatik meg. — Béke hamvairól! — Kelt kurjacsikai majoron (Kécsa mellett), 1876. évi január 18-án. — Bakalovich Agost, törvénymegyei közp. szolgabíró. Bakalovich, férjes.

daruvári Graffay Mária. Bakalovich, férjesült Dellimanics Dóra. Bakalovich Mark, cs. kir. százados. Bakalovich Agostné, szül. Kögl Ilona. daruvári Graffay Kalmán. Dellimanics Imre. Bakalovich Plató, Graffay Endre, Graffay Dóra, Dellimanics Lajos, Dellimanics Mária, Dellimanics Fanny, Dellimanics Leopoldina, utóbbiak mint unokák.

* **„Temesi Lapok” t. kollégáinknak.** Felkérjük t. kollégáinkat, hogy az alábbi néhány sort lapjába átvenni sziveskedjenek. — A temesvári postaigazgatóságot már egyszer figyelemztettük, hogy a cariolipótán a küldemények, illetőleg dobozok, többnyire oly roncossal állapotban érkeznek meg N.-Kikindáról N.-Beckerekre, hogy azokra sokszor alig lehet rájuk ismerni. E sorok írója is néhány nap előtt egy öltözet ruhát rendelt a fővárosból, a melyet meg is kapott, de egészen rongyos kopott állapotban. Az a híres cariolipó közlekedés, mely hogy itt mindnyájunk boszúságára életbe léptetett, azt csupán a híres igazgatóságnak köszönhetjük. Már ha a kereskedelmi ministeriumra reá disputáltak a cariolipó közlekedést, most intézkedjenek is, hogy a közönség postai küldeményei az illetők kezébe épen érkezzenek meg. — A temesvári postaigazgatóság, ha mindentől oly népszerű, mint vidékünkön, akkor gratulálunk!

* **Deák Ferencz.** Nagyhazánk fia Deák Ferencz néhány nap óta ismét veszélyesen beteg. Mint értesülünk, már az utolsó halotti szentséggel is ellátta.

* **A honvédegyletek központi választmánya** Gáspár tnök elnökele alatt f. hó 13-án ülést tartott. Ezen ülésen bejelentették, hogy miután az országgyűlés az ezen évi költségvetésbe 45,000 forint felvétel az 1848/9-iki honvédek segélyezésére, sokan a rokkantak közül, azon hitben, hogy ezen összeg a honvédműhely cseljaira lön megszavazva, írásban és személyes ideutazás által a központi választmányhoz fordultak; hogy segínyt vagy a menedék háza felvételét nyerjenek. Ennél fogva a felreértések és további haszontalan faradozások kiküldése végett elhatározatott a 48/49-iki honvédek figyelmét felhívni azon körülményre, hogy a megszavazott összeg, nem a honvédműhely, hanem az országos honvéd segélyező egylet cseljaira adatott ki állandó nyugdíjképen való kezelés végett s ott is már annyian jelentkeztek, hogy a 45,000 frt. az utolsó krajczárg igénybe van véve. — Az aradi honvédek elnöksége bejelenté, hogy érintkezésbe lépett Acel Péterrel és az aradi honvédegylettel az emlék ügyében, s hogy a felállási hely iránt együttesen fognak tanácskozni, s közösen állapítandják meg a tét, hol a szobor felállíttatik. Az adakozások e czérra most is szepen folyának be. Végül elhatározatott, hogy a választmány ülései minden hó második csütörtökön fognak tartani.

* **A magyar kormány** tagjai közül négy (Tisza, Szell, Simonyi s b. Wenckheim miniszterek) az „Ell.” híre szerint, valószínűleg már január 23-án Bécsbe utaznak a kereskedelmi-politikai tárgyalások befejezésére, s ha addig a képviselőház a közigazgatási javaslat tárgyalását be nem fejezi, e tárgyalás megszakíttatik, s egyelőre más törvényjavaslat kerül napirendre.

* **A magyar bank elnökevé**, mint a „K. N.”-nek Bécsből tavirják, Csengery Antal ok künevezetű, miután az előbbi jelölt Möricz Pal candidaturája elvetett.

* **Az új méterrendszer szerint** Magyarország s tarsországi újév óta nagyobbak lettek számra nézve, bár tényleg csak a régiéek vagyunk. A magyar korona területének kiterjedése 1876-tól az új számítás szerint a következő: Magyarország 225,441,333 Erdély 54,948,206, Fiume 19,577, Horvát és Szlavonia 43,444,513, összesen tesz 323,853,997 négy-szög kilométert.

* **Nagyművű váltóhamisítás.** Három moszkvai bankhoz, u. m. a hitelbank, a kereskedelmi bank s a leszámoló bank egy Valter nevű iparlovag által jelentékeny károkat szenvedett. A nevezett bankok ugyanis Valtertől pár hó előtt 600,000 rubel erejéig leszámítottak váltókat, melyek lejártá előtt az iparlovag megszökött Moszkvából, s ekkor ki-tűnt, hogy a váltók hamisítva voltak. Leg-többet, 200,000 rubelt, a moszkvai hitelbank vesztett. Valter elfogatására megtették a kellő intézkedések, melyek azonban mindaddig eredményre nem vezettek.

* **Polgári házasság gőzerővel.** W. H. gyöngyösi gözmalom-tulajdonosnak csinos. müvelt, 18 éves leánya nem rég közreműködött egy műkedvelői előadásban. Itt megismerkedett Cs. János ügyvédvel, kinek annyira megtetszett, hogy az megkérte nőül. — A szülők azonban tagadólag válaszoltak, mert Cs. katholicus, a leány pedig izraelita. A fiatal pár azonban f. hó 8-án ismét találkozott egy bálon, s ekkor kilopózták a társaságból, kocsin Hatvanba mentek, innen pedig Bécsbe, ahol polgári házasságra léptek. — Denique, az igaz szerelem előtt nincs akadály!

* **Dynamit-robbanás.** Egy resiczai bányamunkás lakásában karácson-estén nagy szerencsétlenség történt. A bányából este visszatérve a munkás, két dynamitöltényt hozott magával, melyeket az nap nem volt alkalma fölhasználni. A töltényeket több aprósággal az asztalra tette s kiment a szobából. Mig ő künn nevével beszélgetett, a szobában játszó gyermekek elővettek az egyik töltényt s ki akarták bontani. E közben a dynamit fölrobbant s az egyik gyermeket súlyosan megsebesítette. A robbanásokozta nagy durranásra a szülők a szobába rohantak, de a gyermek iszonyu állapotát látva kirohantak a házból s szomszédait kóllármázták. De e közben a második töltény is fölrobbant s a szobában maradt gyer-

mekek közül még egyet borzasztóan megsebesített. — Mindakét gyermek életveszélyes sérüléseket kapott.

* **Megható eset** történt legközelebb Székes-Fehérvárott. — Oswald József, nagy-orosi születésű szücslegény, ritka szorgalommal megtakarított magának vagy száz forint. Innen haza ment, hogy 200 s néhány frtnyi örökségét kézbe kapja s azután kedvesét Székes-Fehérvárott nőül akarta venni. — Othon örökségét megkapván, a vonatra szállt. De a kocsiiban elaludt s e közben egy vele utazó szabolegény meglapta. A tolvaj, noha jegye Pestig szólt, már Vaczotól kiszállt. Oswald csak a fővárosban vette észre, hogy mindene elveszett. Kétségbeesve tért vissza Fehérvárra, búcsút vett kedvesétől s egykori gazdaja háza előtt, ki őt bebocsátani nem akarta, föbe lötte magát.

* **A sonkák páczolása** vesztfáliai módrá. Sonka és sonka közt — főképp izlettességre — nagy a különbség s e tekintetben a vesztfáliai az első. Közülük azon módot, miként történik ott a kezelés és páczolás. A sokakat, meg kissé melegen — bedörzsölik erősen sóval s egy kevés salétrommal. Miután így 8 napig állottak (naponként megforgatva és megöntönte) készul az úgynevezett pácz. Egy pint vízhez vesznek egy meszely jó borcetet — két ösmarmark zúzott borokat (fenyőmagot) egy csomó kakuk füvet, meglehetősen vöröshagymát összeméltelve, nemkülönben zúzott fokhagymát, egy kevés magyorborsot, gyömbért s végre majoránát; mindezt két óráig főzik. Mielőtt a sonkák ezen páczba jönnének — le kell előbb őket 24 óráig jól nyomtatni, hogy így azt jobban magukba vegyék. A pácot csak meghútan szabad a sonkára önteni s így marad gyulakoribb megforgatás mellett 15 napig.

* **Egyiptomi igazságszolgáltatás.** Az egyiptomiak, pár héttel ezelőtt a harreri szultánt minden jog nélkül megfosztották trónjától s a tartományt a khedive számára lefoglalták. Nemsokára ezután Harrer városának lakói összeesküdtek az új kormányzó ellen, mely összeesküvésben állítólag a trónvesztés szultán is részt vett az összeesküvés elfojtasára kiküldött Daud pascha nagy sereggel jelent meg Harrerban, s a város fötérén sajátkezűleg vágta el a szerencsétlen szultán nyakát, az összeesküvők vezérét pedig emberi által végeztette ki. Megjegyzendő, hogy a szultán meg csak egy pár hó előtt is egyik legjobb barátja volt a khedivének.

* **Megdöböntő öngyilkoságról** ír az aradi „Alföld”. Anyagi viszonyaink fejlődése — írja e lap — remítő világításba helyzi állapotainkat s a nyomort s kétségbeesést jelző nyomokkal találkozunk mindenfelé. A megelhetés alapja annyira ingadozik, hogy számosan a legbecsületesebb s munkasámból polgárok is szedálni s elbukni kezdenek és nem találva örömet a jelenben, vigaszt s reményt a jövőben, a halál torkába sietnek, hogy legalább ártatlan családjuk szégyene s nélkülözése kínjainak folytonos tanúi ne kénytelenültenessenek. — Így Schneider Adam is, (a fehér-kereszt vendéglő bérlelője) egy egész életben széplőtlen becsület s törekvő szorgalmú ismert polgártársunk, jószívűsége s könnyen hívősége folytán lelkiismeretlen emberektől ártatlanul belerántatva nemrég a csödbe, miután azon rögzsem vett erőt rajta, hogy magát és családját nem képes többé az inségtől megmenteni, tegnap délelőtt mintegy fél 10 órakor az általa bérben birt „fehér kereszt” szálloda padlásán fölakasztotta magát. Reggel 7 órakor még a kávéházba lenézett, onnan az istállóba ment, kedvenceit lovait is még egyszer megnézni. Aztán nem látták többet. Óra óta után mult, aggodó ne-jenek föltűnt a szeretett s utóbbi időkben testi-lelki beteg férj szokatlan hosszú távolléte, s elindította cseledejt fölkeresésére. Ezek mindentől keresték, míg végre fél 12-kor a padlásra fölmenve remélvén vették észre, hogy egy hulla csúng a levegőben. A rögtön igénybe vett orvosi segély minden fáradozása haszontalan volt, mert azon sziv, mely a leggyöngyösebb férj s apai érzelmekkel volt eltelve, örökre megszűnt dobogni. Nem írjuk le a jelenetet, mely kifejlődött, midőn a hü nő és anya a gyermekeit és őt ért e retendő csapásról értesítve lett; elképzelhető az, midőn a még leg-távolabb álló körök is, a szó teljes értelmében konsternálva lettek e hírtől, mely süjtő villám gyanánt futotta be az egész várost. Most a hátramaradt gyönyörű három árva gyermek mellett egy szerencsétlen özvegy zokog, kit e veszteséget is meg kárpótolhatni. — A legmélyebb sajnálkozás és részvét tűnődik a boldogult hullája fölött, s önként azon kérdés jö minden ember ajkára: mint fog ez vég-zöldni, hova juttunk oly viszonyok közt, hol annyi becsületes embernek tönkremenni, kétségbeesni s meghalni kell, hogy mások jóléte s nyugalma arán a szivtelen csálók és gaz-emberek annál gondtalannabban élhessenek?!

Rövid hírek.

Fehértemplom, mint a „Tem. Lapok” írják, e hó 16- és 17-dike közötti éjen Parai nevű birtokos lakásába ismeretlen tettesek betörték s 50-es bankjegyekben 5000 forintot vittek el, de az ellopók volt ékszerkehez nem nyúltak.

Székes-Fehérvár vidékén az erdőirtás oly faszükséget idézet elő, hogy 4—5 mer-földről kell a fát szállítani.

Floreben „társadalmi tudományok főiskolaja” cím alatt oly intézet nyílt meg, melynek foladata tehetséges fiatal embereket az egyetem mellőzésével képezni.

Markl Ignác veszprémi nagyprepost és címzetes püspök jan. 18-án élt 78. évében meghalt. Semecen pedig Nedolyi János, kegyesrendi papot és főgymnáziumi igazgatót temettek el néhány nap előtt. A boldogult 70 évet élt, közkedvessegen álló, művelt férfi volt.

Czobor Béla, bicskei segédlelkész a közoktatási miniszter a muzeum régiségtári osztályába segédde nevezte ki.

Csomák Manó, nagyváradi kanonok végrendeletileg 20,000 forintot hagyott jötevényeire.

Dorozsmán néhány nap előtt egy aszszony hármast szült, de nemsokára mind a három meghalt.

Bihar megye egyes helyein oly nagy a pénzszűke, hogy a legjobb bortermelők 3-4 forintjával pocskolják el termésüket csak pénzt láthatnak.

Budapesti egyetem bölcsészeti kara azt határozta, hogy a Toldy Ferenc halála által megüresült tanszék tárgyait két tanár között kell megosztani.

Kenessey Gábor, eningi szolgabíró január 10-dikén agyonlőtte magát, előbb azonban végrendeletet írt s minden viszonyát rendezte.

Podolin környékén a múlt héten igen makacsan tartotta magát a hideg, rendszeresen 25-28 Réaumur fokot mutatott a higany a fagypony alatt.

Homonán két tót egy szivararab miatt oly dühös verekedést kezdett, hogy az egyik egy husánggal a másikat agyonütötte.

Zemplén felső részén e hó 9-dikén fenyves kézalakot láttak az égen, melyből a babonás nép háborút jósol.

Sárosmegyei Krabován helységét a múlt héten tüzvész pusztította, csaknem egészen elhamvadt és a lakosság földét nélkül maradt a kemény telben.

Körmöcbányán P. bányatiszt egy hágodobozt lőporral megöltött, azután lyukat furt rajta, százába vevé s egy tüzes sodronny dugván bele, szétrombátolta vele fejét.

IRODALOM.

A „Vasárnapi Ujság” január 23-ki száma következő tartalommal jelent meg: II. Rákoczy Ferenc és Zrinyi Ilona sirja (képpel.) Dr. Erdődi Bélától. — Egy ismeretlen költőnő a múlt századból. Ifj. Szinyey Józseftől. — „A csudálatos történet” Elbeszélés Bakcsy Sándortól. — Svajczi képek: 1. A berni felvidék. 2. vierwaldstätti tó (képpel.) — A magyar tud. akadémia alapítása. — Egyiptom a legújabb korban. — „Strogoff Mihály utazása Moszkvától Irkutsig” Verne legújabb műve (képpel.) — A magyar hirlapirodalom 1876-ban. Szinyey Józseftől. — Irodalom és művészet. stb. rendes rovatok. Ugyancsak a Franklin-Társulat kiadói hivatalában (Budapest, egyetem-utca 4 sz.) megrendelhető: a „Köpes Néplap” legolcsóbb hetilap a magyar nép számára, mulattató és tanulságos tartalommal, s a hazai és külföldi politikát tárgyaló rendes rovatokkal. Előfizetési ára felévre csak 1 ft.

Uj könyvek. A Franklin-Társulat Budapesti ismét néhány, kiadásában újabban megjelent s igen csinosan kiállított könyvet küldöttbe szerkesztőségünknek még pedig: Bernstein. A természet könyve. 17-19 füzet. Egy-egy füzet ára 50 kr. E négy füzet tartalma: XVII. füzet. Képzelmű utazás a mindenségbe II. stb. — A földpálya nagy-

ságáról stb. — Az égi tűneményekről stb. XVIII. füzet. A nap és az élet I. — Az élet forrása. Az erőfentartás törvénye. Az örökmozdony és az emeltyű. — Az úgynevezett hőanyag. — A hő lénye. — Külső és belső mozgás. — Miként változik át a mozgás hővé a világűrben. — A nap kihűlése. — Az álló csillagok színe. — A napfoltok és a zodiacus fénye. — A teljes napfogyatkozás július 18-án 1860. — Mit tanulhatunk a napfogyatkozásból stb. XIX. füzet. A nap és az élet II. — A sötét csillagok és a világűr ködfoltjai. — Az üstökösök. — Az aether. — Hogy lehet megmérni a fényugarak vegyi erejét. — A nap mint az élet előfeltétele stb. — Igazságügyi rendeletek. 1875. Első füzet, a kereskedelmi törvénykönyv életbe léptetésére vonatkozó rendeletekkel. Ára füzete 30 kr. Példátár a métermértékkel való számoláshoz az iskolai használatra. Szerkeszté Kordos Gustáv. Egyszermind pöttyűzet az általa szerkesztett „Módszeres útmutatáshoz.” Ára füzete 40 kr. Olcsó könyvtár 15. és 16. füzete. 18. füzet Szerelm és hűség. Beszély. Irta Kemény Zsigmond. Füzete 30 kr. 16. füzet. Hernani. Szomorujáték öt felvonásban. Irta Hugo Viktor. Fordította Szász Károly. Füzete 30 kr. Történelmi könyvtár 18. 19. füzete. Ára egy-egy füzetnek 40 kr. 18. füzet. Árpád és a magyarok letelepedése. Irta tdr. Toldy László 19. füzet. Magyar nemzeti vértanúk. Irta Áldor Imre.

TÖRVÉNYTEREM.

A n.-beeskerekéi e. f. kir. törvényszékénél f. é. január 29-én nyilvános ülésben következő perek fogtak elolvasni:

Előadó: SZTANKOVITS GYÖRGY, kir. tszéki bíró: 2416. sz. 1875. — Gruits M. R. Grujeszkó Todor felperesnek Gruits Todor és társai alperesek ellen 400 ft. zálogjog törlése iránt. 4657. sz. 1875. — Jankovits Paulina felperesnek Szlavits Sándor alperes ellen 1000 fős zálogjog bekebelezése iránt. 4698. sz. — A n.-beeskerekéi kir. kinst. uradalom felperesnek a n.-beeskerekéi 556. tjk. foglalt tulajdonjoga iránt.

APRÓSÁGOK.

Ma már nem ellenkezik a kegyellett, melylyel egy nagy halottunknak tartozunk, ha egy-két ártaatlan adomát jegyzünk fel azok hosszú sorából, melyekben ő mint aktív vagy passzív fél szerepel.

Az ötvenes években b. Kemény Zsigmond egyszer Danielik püspökkel szövetkezett, hogy végigkötöljék a kezők ügyébe eső híres sörházakat.

Budapestet és Bécsot elhagyván, Münchenre került a sor, melynek első sörháza, a „Königlich bayerischen Brauhaus” ellenállhatlan vonzerót gyakorolt a két inyenere.

Unak indultak tehát. De a nagyság áka, hogy híres emberek lépteit figyelemmel kíséri a világ. Kemény is kénytelen volt valami elfogadható indokról gondolkodni, mely önmagának mozgósítását a kíváncsi világ előtt igazolja.

Összeült tehát Danielikkel tanácskozni. Másnap utrakeltek. Harmadik nap pedig a „Pesti Napló” egy újdonság jelentette: „Lapunk szerkesztője b. Kemény Zsigmond tegnap, Danielik püspök társaságában Münchenbe utazott az ottani kir. könyvtárt tanulmányozni.”

Azóta Kemény bizalmas körében a szomszúság jelszava lett: Gyérünk a bibliotékába!

Azt is tudjuk, hogy a hatvanas években Kemény már igen kényelmes szerkesztő volt, hogy, mint rosz viceok faragói állították, csak „personális unióban” állt saját lapjával.

Az „öreg ur”, Deák Ferenc, Keményt szerette és nagyra becsülte de szeretet tréfáit is vele, Egy napon — 1861-ben történt Deák nagy komolyan interpellálta Keményt:

— Zsigó te, miért irattad ki a Naplóból, hogy a római pápa meghalt, mikor — nem igaz?

Kemény meghökken. Ha tudta volna, hogy mi van a Naplóban!

— Hát — hát . . . viszonzá némi zavarral . . . hát egy külföldi lap írta . . .

— Külföldi lap?

— Az hát.

No jó. De hát akkor — miért nem írtátok ki? — kérde az öreg ur, amire aztán Zsigó báró már épen-séggel nem tudott felelni.

Amelienek sikerült ötagu koronáját az oltár előtt egy kilenc águval föleserélni.

Egy évvel utóbb egy hajdani, „nemes barátnejával találkozik.

— Ah kedvesem, hallom, hogy megjöttél Rómából mond a régi barátin. Mihez gratulálhatok, fia vagy leány?

— Ah! — felel a Bendeguzzal bejött család sarjadája — ich habe eine Comtesse!

Du ridicule au sublime —

A Frici legény feleségül veszi Rézit, a bájos szakácsnét.

Rézi az esküvőre készül és bemegy a ténaszszonyhoz elbucsnizni. Megeszkölja azt a jóságos kezét, mely annyi zsirt és annyi lisztet adott már ki neki a spajzból.

— Hát holnapra csak visszajössz, Rézi? — mond a ténaszszony.

— Nem kérem alásan.

— Hát mért nem? hiszen ma vége lesz a ceremóniának.

— Igen ám, ténaszszonyom, de holnap még nagyon fogom magam — szegyenleni.

Barátok között:

— Tehát el akarod venni e leányt, daczára mult-jának . . .

— Igen is elveszem, ami pedig multját illeti, olvasd a modern írókat, s meg fogod találni irataikban hogy a bukkott asszonyt — fel kell emelni.

— Oh, szerencséd! A bukkott asszonyt nem emeli fel az ember, hanem — felesipi.

Méterpózis. Egy vidéki segédjegyzőnek az a jó gondolata támadt, hogy métermértékek használatát versekben teszi könnyebben megfoghatóvá a falusi népre nézve. — E célra a következők verseményt faragta:

„Régi mérték mitsem ér már, Uj mértékkel mér a kalmár.

Ha kérsz czukrot, kávé babot, Két fontért kapsz kilogrammot:

Hét fontot tesz négy kilogramm, Négy latot meg hét dekagramm:

Egy gramm egy fertály nehezék, Ezt jól megjegyezni tessék!

Holdszámra sem mérhetünk már, E helyett azt mondjuk: hektár

Englisshittert, szilviumot, Avagy jamaika-rumot,

Többé nem itézével mérük, Hanem literszáma kériük.

Egy liter három fertály pint, Boltban benn és piacozon kint.

Egy és három fertály akó Hektoliter szinig adó.

Kilencz róf meg hét métert tesz, Ha valaki pánlikát vesz,

Ezt elfeledni nem szabad, S a ki igen: számár maradt!”

A festő műtermében: A festő: Látja ön ezt a képet, melyet most festek? Mit gondol, mit ábrázol?

A látogató: Ez? . . . ez . . . ez valószínűleg zöld pázsit, és — és itt jobbra a kék folt, az folyó, vagy talán tó, fölötte aztán az ég, szóval: tájkép.

A festő: (némi gondolkodás után) Igaza lehet. Én már oly régen töröm rajta a fejem, és nem tudtam kitalálni.

A vendéglőben: — Milyen sajtot parancsoljak Nagysád számára? — kérde a „firtli”.

— Akármilyet, barátom, — felel a konservatoriumi növendék, — csak jó érett legyen.

— Jó érett? Eszedezem! Böcsanatot! kérem szépen. De a jó érett sajt . . . kissé . . . parfümeös.

— Oh, nem tesz semmit. Én majd csak igen távolról fogom — enni.

NYILTTÉR. *)

Vöblliche Redaktion!

Beiliegend überende ich einen an mich lautenden Brief eines dem Inhalte nach sehr gewissenhaften Oberbeamten, des kön. ung. Steueramts-Controllors in Groß-Becseret, und bitte um Veröffentlichung desselben.

Arszen Osztoits.

Lieber Freund!

Soeben hörte ich vom Herrn Einnehmer, daß der Casarjöder Notär mich beim hohen Ministerium geflagt haben soll! — als hätte ich denselben bei Gelegenheit, als ich mit Ihnen das Gemeindecamt visitirte, arge beschimpft — gröblich beleidigt. — Sie waren ja fortzugehen und ich hoffe, als rechtlicher Mensch können Sie es selbst mit dem Eide bestätigen, daß dies eine freche, erdichtete Lüge ist. — Am 20. d. Mts. kommen Sie ohnehin zu mir, — ich erjuche Sie daher, wenn thunlich, fogleich, jedoch ohne Aufsehen zu machen, oder gegen 19. Juli fahren Sie nach Casarjód, übermachten dort und trachten Sie, den Richter, Caffer und noch den Dritten außer dem Lehrer zu sich zu locken; — vorerst aber bringen Sie in Erfahrung, ob der Notär wirklich die Klage eingereicht hat. — Dann gewinnen Sie obige Leute, wenigstens den Richter, für uns, — ich glaube doch nicht, daß man den Notären falsch meine Worte ausgelegt hat, — etwa der Lehrer.

Bringen Sie die Sache in Ordnung und stellen eine schriftliche Erklärung aus, das Sie, der Richter, nöthigenfalls auch die andern anwesend gewesenen Leute mitunterzeichnen! Kurz die Schrift soll enthalten, daß ich im Gemeindecamte gegen Niemanden geschimpft, noch weniger den Notären beleidigt habe! — vielmehr der Gemeinde-Vorrichtung gute, lehrjame Weisungen erteilt habe und strenge rügte, warum die B-Tabelle so vernachlässigt wird, und daß ich in größter Freundschaft, Jedem die Hände drückend, auf die rechtlichste und gewissenhafteste Erfüllung der Amtspflichten die Anwesenden aufmunterte, daher von einer Beschimpfung, geschweige Beleidigung keine Rede sein können, — was wir selbst mit unserm Eide bestätigen können.

So, lieber Freund, auf diese Art muß ich mich gegen schriftliche Erdichtungen gefaßt machen. Ich hoffe, es wird Ihnen gelingen, — aber nur still und vorfichtig zu Werke gehen. — Sie verbleiben in Ihren bisherigen Gemeinden. Dann vernichten Sie diesen Brief — Verschwiegenheit.

Ergebenster

Gr.-Becseret, am 14./7. 1874.

Anton Nagos m. p.

kön. ung. Steueramts-Controllor.

*) Az e rovat alatt közölt cikkekért nem vállal felelősséget a szerk.

H I R D E T É S E K.

7625. sz. v. 1875. (6-3.3)

Arverési hirdetmény.

Ezennel közhírré tétetik, miszerint a n.-beeskerekéi kir. törvényszék változtatásának m. é. december 15-én 7625. számú végzésével Kohn Náthán részére Napholtz Matyas végrehajtást szenvedőnél a Velika-Gredán és a Nagy-Vida pusztán 4200 ft. és jár. erejéig le s illetoleg felülfoglalt ingóságok u. m. jarmas ökrök, béres szekerek, igás lovak és kocsi, ekék, cséplő-, vető- és morzsológépek, továbbá szarvasmarhák, sertvések, körülbelül 2000 p. m. búza, valamint egyéb gazdasági eszközök nyilvános arverés útján leendő eladása elrendeltetvén, a fentemlített ingóságok a Velika-Gredán f. é. január 31-én, a Vida pusztán pedig f. é. február 3-án d. e. 10 órakor elárvereztetni fognak.

Nagy-Becskereken, 1876. évi január 12-én.

Jakabffy Titus,

kir. tszéki jegyző, mint kiküldött végrehajtó.

29. sz. kig. 1875. Pályázat. (1-3.3)

Az üresedésbe jött Német-Csanád községjegyzői állomásnak választás útján leendő betöltésére, e folyó évi február 3-ik napjának d. e. 10 órája tüzetvén ki; a pályázni kívánók ezzel felhivatnak, hogy a községi törvény 83. §-nak megfelelően felszerelt folyamodványaikat, e f. é. február 2-ig alulirotnál nyújtsák be.

Ezen állomásnak javadalmazása következő: évi fizetés 400 ft. o. é. uti átalány 50 ft., irodai atalány 40 ft., kemény tűzifa 3 meter 79 centimeter, szalma 4 hosszú kocsival, tiszta búza 24 hectoliter, 59 liter és 50 centiliter, káposztáskert 1/4 hold és szabad lakás házi kerttel.

Kelt Nagy-Szt.-Miklóson, 1876. évi január 1-én.

Buócz János,

szolgabíró.

Felelős szerkesztő: Balás Frigyes.

3. 39. (7-3.2)

Concurs.

In der Gemeinde Petrovofello, Allbunarer Stuhbezirk, in der bestandenem Militärgrenze, ist die Stelle eines Gemeindecamts zu befügen. Mit dieser Stelle sind folgende Emolumente verbunden:

1. An jährlichem Gehalt 400 fl. öst. W.
2. Für ärztliche Visitten bei Tag und Nacht 20 ft.
3. Ein Natural-Quartier.
4. 2 Klafter hartes Brennholz.
5. 1/4 Joch Hausgarten.

Die Todtenbestattung als auch die ärztliche Behandlung der Schulkinder ist unentgeltlich zu leisten.

Competenten haben die im §. 74 des XVIII. Gefegartfels vom Jahre 1871 vorgehriebenen Fähigkeiten nachzuweisen, der romanischen Sprache kundig zu sein, und wollen ihre Gesuche vor dem 27. Jänner l. J. der Gemeindevorrichtung einjenden, weil an diejem Tage auch die Wahl selbst stattfinden wird.

Vom Stuhlante Allbunar, am 11. Jänner 1876.

Báli jelentés.

A helybeli kereskedői ifjuság „betegek segélyző egylete” saját alapja javára

1876. évi február 5-én

T Á N C Z V I G A L M A T

rendez, a melyhez a t. cz. közönséget ezennel tiszteletteljesen meghívja

A rendező bizottság.

Belépti jegyek: egy személyre 1 ft., családjegy 2 ft. — Jegyek előre válthatók Rósa Ignác úr kereskedésében s este a pénztárnál. (10-3.1)

Főmunkatárs: Dr. Szentkláray Jenő.

Nyomatott a kiadó Pleitz Fer. Pál könyvnyomdájában Nagy-Becskereken.

Hirdetés.

A helybeli „izraelita nöegylet”

1876. évi február 12-én

a kaszinó helyiségeiben

tánczvigalommal

összekötött

műkedvelői előadást

rendez, melyre a n. é. közönséget ezennel tiszteletteljesen meghívja

A rendező bizottság.

Kezdeté 8 órakor.

Belépti jegyek személyenkint 1 ftjával előre válthatók

Mangold Lipót úr könyvkereskedésében, és este a pénztárnál. (11-1.1)

Jelentés.

Lakhely váltóztatás végett különféle bútorok, nemkülönbön egy jó állapotban lévő zongora szabad kézből eladók.

Bővebb értekezés alulirotnál Eisenstädter S. és társ. kereskedésében kapható.

(3-3)

Eisner Emánuel.

Deák szül. 1874. Mag nagy ha örök ny melyből költözött ki oly nemzete szerü ezen ha varázsán Deák bölcsét, dül hazá czélja az és szaba sem gon önzetlens vonta ké temetik, egy gyö Deák sza alkot gritását, delmével, amig ere verei ped a jog, ig tiki becs szellemóri áll mély hant felet „Béke ha Neve élje tanitsa az önzetlenü mint egyk Egy sicilia Öt éve a siciliai, hogy meglehető s M**nte sz. Is kedém, egy dag lovaggal, moza el, és r látszék viseltek atyja marches babonázatoknak taná egy vilá nevezni) házá jószágán lakék mértföldnyire magányban, eg vesztelt kedve észrevetéte vé igen komoly tónomat vehetné valami iránt talá minden természet kimerítve. Kívá érhetőleg tevé